

Reçu CLT / CIH / ITH

Le

04 AVR. 2011

Ante-Tonko Podnug

4782

Matoševa 241

21210 Solin

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE
UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

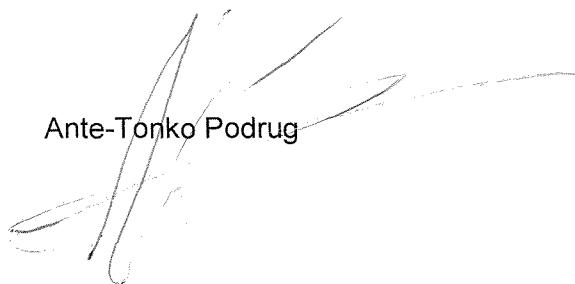
Primljeno:	21-03-2011
Klasifikacijska	
Urudžbeni broj:	910-04/11-01/0028 09
	15-11-5

Šta meni znači klapska pisma.

Od malih nogu mi je život nezamisliv bez klapske pisme, još ka dite me je čaća drža na kolinu i piva neke meni tada nerazumljive rići, neke melodije koje upijaš ka mali, a i neznaš da ostaju u memoriji, da se urižu u trajno sjećanje i formiraju te kao osobu. Formiraju ne samo vlastitu želju za pivanjen već stvaraju cjelokupnu sliku osobnosti, kroz rad, kroz tradiciju, kroz neke vrijednosti koje mnogo teže ulaze „pod kožu“ bez takve poveznice koju je u meni stvorila klapska pisma. U Solinu je duga tradicija pivanja, a u nama mladima je stvarala osjećaj divljenja prema starijima koji su pivali, njih smo doživljavali kao izabrane, posebne. Tek u godinama u kojima i sam postajem dijelom te jedne zajednice klapaša u potpunosti razumim tu poveznicu i pravo značenje tih melodija i pisama. Mogu pivat na smotrama, na natjecanjima i razlicitim festivalima, ali samo u mojoj kuci, u vlastitoj obitelji i s prijateljima iz svoje klape ta pisma živi i stvara u meni onu poveznicu koja me uz nju veže, tada se osjećam povezan sa svojim precima, sa kolinom svoga pokojnog cace na koje se uvijek vratim u tih trenucima, znan da je i on osjeća isto i na isti način doživljava klapsku pismu, puno mi je puta o tome priča, ali tek kad to i sam doživim možeš to u potpunosti shvatit. Pogotovo sada kada i sam imam dite, kad s ponosom prinosim te melodije na iduce narastaje. Najponosniji dan mog života je bija kad mi je kcer od 7 godina uhvatila tercu. Sve to mogu zahvalit isključivo ljubavi prema klapskoj pismi, jer spaja moju obitelj generacijama i nadan se da će tako i nastaviti u budućnosti. Kako u obitelji tako i izvan nje, u skoli, društvu, uz klapsku pismu san steka nezamjenjive prijatelje. S njima se družim, tugujem, kumujem, već skoro dva desetljeća, a tek su mi 34 godine. Sve to je samo zahvaljujući klapskoj pismi. Nasa družjenja su nezamisliva bez nje, bez obzira u kojoj situaciji, veseloj ili tuznoj. Nakon svakodnevnog posla, obaveza, najljepši trenutak dana je kad ođem na prove sa klapon, kad sidnem s njima, nebitno dal ponavljamo pisme otpivane već stotinama puta ili učimo nove, svakoj provi pristupan s jednako zara i želje, s jednako ljubavi, i svaki put s prova izađen ispunjeniji, sritniji. Moj život je jednostavno nezamisliv bez klapske pisme, njene melodije, njenih rići, prijateljstva koje mi pruža i sve ljubavi koju kroz nju pronalazim u svin situacijama u životu, u konobi, maslinama, posteji, za stolom ili dok samo gledam negdi besciljno.

U zadnje vrime sam cesto i tuzan, uglavnom zbog toga sto na svim medijima, televiziji, novinama, internetu vidim procvat folklorizacije iz cijeloga svijeta, baštinu Talijana, Gruzijaca, Amerikanaca i svih ostalih svjetskih nacija i kultura a i svemu tome nigdi nema klapske pisme, a ako i ima onda je to jako jako malo i na neke nacine koje koji su moderniji, blizi širokoj publici. Mislim da bi upisom na UNESCO-ovu listu klapska pisma bila mnogo zasticenija na lokalnoj razini a sto je još i važnije dobila bi mnogo vecu važnost na globalnoj. Član sam nekoliko svjetskih glazbenih foruma, redoviti komentator na njima, sudionik u raspravama. Moram reci da su rijetki sudionici tih foruma koji su ito culi za klapsku pismu a još rijedi neki koji o njoj nesto znaju. Ja im cesto saljem snimke klape u kojoj i sam pjevam, svi redom ostanu zateceni onim sto cuju, ne samo zbog melodija u klapskoj pismi vec mnogo više što ostanu jako iznenađeni njenom senzibilnošću preko koje osjete i same razloge sudjelovanja u takvom pjevanju. Svi redom rado prihvacaju nash folklorni izricaj i u pravilu nastavljaju potragu za dodatnim materijalom o klapskoj pismi. Upravo radi toga mislim da upis na UNESO-ovu listu može bitno doprinjeti što lakšem otvaranju klapske pisme i klapa po cijelom svijetu te da ce upis mnogo više nego do sad zainteresirati svjetsku publiku željnu folklornog izricaja Dalmacije i Hrvatske te također i svjetske muzikologe i strucnjake koji ce u klapskoj pismi prepoznati i veliku kvalitetu i važnost za cjelokupnu svjetsku baštinu

Ante-Tonko Podrug

Ante-Tonko Podrug

Matoševa 241

21210 Solin

What klapa singing means to me

Ever since I was a boy, I could not imagine life without klapa singing. When I was still a small child, I used to sit on my father's lap while he was singing lyrics I did not then understand and some tunes that stayed in my head without my being aware of remembering them at all and without my knowing they were there to stay and shape me as a person. They not only brought out in me the desire to sing, but also shaped my personality by instilling in me, through work and tradition, some values that are quite hard to "take in" without the links such as those created in me by klapa singing.

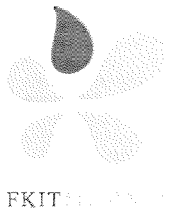
There had been a long-standing tradition of singing in Solin which had always commanded the admiration of youngsters such as myself at the time. To us, klapa singers were the chosen ones; they were special. It was only later, when I became a member of one of the klapas, that I understood to the fullest this link and the real meaning of the melodies and songs. I can sing in folklore festivals, in competitions and in concerts, but only when I am in my house, surrounded by my family and friends, does this song become alive and bring out in me this link that connects me with the song, with my ancestors and my father's lap to which I then return. I know now that he felt the same and lived the klapa experience in the same way. He told me this many times, but one can only understand it when one has lived it, especially now when I am a father too and am proudly transferring these songs to future generations. The proudest day of my life was when my 7-year-old daughter managed to catch a *terza*. And I can give thanks for that only to the love for klapa singing because this love is a bridge connecting my family through generations, and I hope it is going to continue to be one in the future as well.

Klapa singing has helped me forge irreplaceable friendships with people in my family, but also at school and in society in general. I have been associating with them, crying with them and establishing family ties with them for almost two decades, and I am only 34; and all this thanks to klapa singing. Our get-togethers cannot take place without it, regardless of whether we are there to celebrate or to grieve. When, after a hard day's work, I go for a rehearsal with my klapa, and we sit down together to do a song, this for me is the best part of the day. It does not matter whether we sing the songs that we have sung hundreds of times before or are learning new ones; I approach each and every rehearsal with the same

fervour and passion, with the same amount of love and I leave them enriched every single time. I simply cannot imagine my life without klapa singing, its melody, its lyrics, the friendships it gives me and all the love that it helps me find in all daily situations: in the konoba, among olive trees, in my bed, at the table or when I am just blindly gazing at the horizon.

I have been quite sad lately on seeing that the folklore and heritage of Italians, Georgians, Americans and many other nations have been flourishing in the media, on TV or on the Internet, and there is hardly any klapa singing to be found there. Even if there is, it is rare and usually adapted to the modern taste of wider audiences. I think that the inscription of klapa singing on UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage would help protect klapa singing at the local level and, even more importantly, promote it internationally. I am a member of several international musical fora where I regularly take part in discussions. I have to say that few are the ones that have heard of klapa singing, and even fewer are those that know something about it. I often send them recordings made by the klapa in which I sing and the recipients are, as a rule, taken aback by what they hear. It is not only the melody that they find dazzling, but also the incredible sensibility that helps them grasp what pushes someone to take part in this type of singing. They are all very interested in our musical expression and often seek additional documents and information about it. This is precisely why I believe that inscription on UNESCO's List could significantly contribute to klapa singing coming into the open, helping it to stir more interest among the international audience craving Dalmatian and Croatian folklore expressions, and also among musical scholars and experts who will recognize klapa singing as an important and high-quality element of the world's cultural heritage.

Ante-Tonko Podrug

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije

Marulićev trg 19, HR-10000 Zagreb

Tel: +385 1 4597 281

Faks: +385 1 4597 260

E-mail: office@fkit.hr

www.fkit.hr

OIB: 71259740533

Žiro račun: 2360000-1101338626

Prof. dr. sc. Marko Rogošić
Zavod za fizikalnu kemiju
Marulićev trg 20, HR-10000 Zagreb

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske
Uprava za zaštitu kulturne baštine
Odsjek za nematerijalna kulturna dobra
Runjaninova 2, HR-10000 Zagreb

Poštovani!

Šaljem ovo pismo podrške jer sam osobno zainteresiran da se klapsko pjevanje uvrsti na UNESCOvu reprezentativnu listu nematerijalne kulturne baštine svijeta.

Kao žitelj grada Omiša, još sam kao dječak imao priliku upoznati klapsko pjevanje u svojoj njegovoj ljepoti zahvaljujući jedinstvenoj instituciji Festivala dalmatinskih klapa Omiš koji već gotovo 45 godina promiče takvu vrstu glazbovanja. Uključio sam se u rad Festivala već kao desetogodišnjak, isprva kao volonter, radeći mnoge sitne poslove u organizaciji, zatim kao vjeran slušatelj, možda jedan od posljednjih koji je klapski repertoar naučio usmenom predajom, „na uho“, a nešto kasnije i kao aktivni pjevač, član zagrebačkih klapa *Mareta*, *Jelsa* i *Nostalgija*, osnivač ženske klape *Cesarice*, glazbeni producent brojnih klapskih CD-ova, glazbeni publicist, voditelj klapa, obrađivač narodnih napjeva... I sve to unatoč sasvim drugačijem izboru osnovne profesije, kako možete vidjeti iz zaglavlja. Jasna je, dakle, čvrstoća spona koje me vežu i pritežu uz klapsko pjevanje.

Premda smatram da je klapsko pjevanje u svome izvornome obliku, na osnovi zasada koje su postavljene još tamo 1967., u svojoj biti neuništiva pojava, baš zbog iskonske ljepote i svojevrstne ovisnosti interpreta o samom užitku zajedničkog pjeva, treba biti realan i prepoznati zamke koje mu postavlja suvremeno doba. Tijekom procesa vrednovanja koji nameće procedura uvrštenja na UNESCOvu listu znatno bi se učvrstili okviri spoznaje o tome što jest, a što nije izvorna klapska pjesma i tako bi se pomoglo njenom očuvanju u nepatvorenom obliku. Štoviše, stvorio bi se čvrst oslonac za iskorak klapske pjesme u svijet, koja bi tada služila kao jedinstven promotor hrvatske kulture u inozemstvu, razumljiv svakome dobronamjernom uhu!

Srdačno Vas pozdravljam
Marko Rogošić

Zagreb, 7. ožujka 2011.

FKIT MC.MXIX

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije

Marulićev trg 19, HR-10000 Zagreb
Tel: +385 1 4597 281
Faks: +385 1 4597 260
E-mail: office@fkit.hr
www.fkit.hr
OIB: 71259740533
Žiro račun: 2360000-1101338626

University of Zagreb
Faculty of Chemical Engineering and Technology

Prof. Marko Rogošić, D.Sc.
Department of Physical Chemistry
Marulićev trg 20, HR-10000 Zagreb

MINISTRY OF CULTURE of the Republic of Croatia
Directorate for the Protection of Cultural Heritage
Department for the Intangible Cultural Heritage
Runjaninova 2, HR-10000 Zagreb

Dear Sir or Madam,

I am writing this letter of support for the inscription of klapa singing on UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage.

I lived in the town of Omiš and was introduced to klapa singing in all its beauty as a boy through the Dalmatian Klapa Festival in Omiš that has been promoting this type of musical expression for over 45 years. I started taking part in the Festival's activities at the age of ten, first as a volunteer running different organizational errands, than as a loyal fan, maybe one of the last few who learned klapa songs solely by ear, and later as an active singer and member of the Zagreb klapas known as Moreta, Jelsa and Nostalgija, as founder of the female klapa Cesarica, as musical producer of numerous klapa CDs, writer, klapa leader and score writer for many folk songs. I engaged in all the above despite the completely different professional career I chose, as you can clearly see from the header of this letter. I think that the strength of ties I have developed with klapa singing is, therefore, quite clear.

Although I believe that klapa singing in its original form and based on the foundations established some time in 1967 will never die due to its original beauty and the commitment of performers to the joy of singing together, one should be realistic and recognize the possible traps set by the modern era. The process of evaluation preceding the inscription of klapa singing on UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage would significantly contribute to raising awareness of what original klapa singing is and what it is not, and would thus contribute to its safeguarding in its original form. Moreover, it would serve as a stepping-stone, enabling klapa singing to open itself to the world and to serve as a unique promoter of Croatian culture abroad which would be easily recognizable to anyone with a musical ear.

Kind regards,

Marko Rogošić

[signature]

Zagreb, 7th March 2011

Adresa: Kralja Zvonimira 50, 21210 Solin
TEL: 021/245 019
FAX: 021/ 245 009
MB: 17003014
Žiro račun: 23300003-1100386351
e-mail: huklapa@gmail.com

Predmet: Potpora nominaciji klapskog pjevanja za uvrštavanje na UNESCO-vu Reprezentativnu listu svjetske nematerijalne baštine

Datum: 7. ožujka 2011.

Poštovani,

Pišem u ime Hrvatske udruge klapa, osnovane kako bi artikulirala i rješavala probleme aktivnih klapa, te im pomogla u realizaciji projekata, njihovom svakodnevnom radu i prezentaciji klapskog pjevanja.

Danas u Hrvatskoj djeluje oko 500 klapa koje svoj program uvježbavaju i javno ga izvode. To je gotovo 5000 ljudi koji ovu tradiciju redovito prakticiraju, prezentiraju i održavaju tako živom. Uz njih postoje još nebrojene skupine u gotovo svakom mjestu naše obale koje se sastaju nakon svojih uobičajenih dnevnih obaveza te, ne poznavajući note ni hramonije, spontano slažu prekrasna četveroglasna suzvučja.

Klasko pjevanje jedno je od najživljih simbola kraja iz kojega potiče. Njime se njegovi stanovnici najviše ponose i s njime identificiraju. Klapski pjevači ugledni su i cijenjeni članovi društva, a oni najbolji, zbog svog glasa i pjevanja, u društvu su priznati i prepoznati kao karizmatične osobe.

Tekstovi tradicionalnih klapskih napjeva prožeti su porukama ljubavi i pozitivnog stava prema životu, unatoč svim poteškoćama koje nam nerijetko nosi. Odras su karaktera i duha ovoga kraja te, često, puni vica. Nose univerzalne poruke naslonjene na izraziti osjećaj za poštovanje i moral tradicionalnog društva.

Glazbenu vrijednost i detaljniju analizu forme ove tradicijske glazbe dat će stručni prikazi. Ja bih ovdje samo napomenuo da je narod Dalmacije u povijesti od drugih vrlo često bio označavan kao *oni koji stalno pjevaju*, te još jednom naglasio iznimni talent za glazbu i harmoniju koji posjeduje glazbeno neuk obični dalmatinski čovjek. Zato često znamo sebi *tepati* da je klasko pjevanje jedinstveni zbroj slavenske *duše* i osjećaja za višeglasje te mediteranske raspjevanosti i srčanosti.

Za istaknuti je da svake godine brojne klape na međunarodnim festivalima i natjecanjima zborova u folklornoj kategoriji u pravilu oduševljavaju žiri i kolege pjevače svojim glasovima i suzvučjima, te osvajaju prva mjesta, što svakako svjedoči o visokoj glazbenoj kvaliteti njihova pjevanja.

Uvrštavanje klapskog pjevanja na Reprezentativnu listu nematerijalne baštine UNESCO-a potvrdilo bi stvarno stanje na terenu. Element kulturne baštine visoke umjetničke vrijednosti, tako živ, priznat i raširen u društvu, dobio bi i međunarodno priznanje za ono što jest: reprezentativni primjer svjetske nematerijalne baštine. Jedan kraj dobio bi potvrdu da je vrijednost s kojom se identificira prepoznata i priznata na najvišoj međunarodnoj razini, od strane krovne svjetske institucije, UNESCO-a. Klapski pjevači dobili bi novi poticaj da nastave ponosno kroz plemenitost glazbe njegovati tradiciju svojih predaka.

Osim toga, ovakvo priznanje olakšalo bi komunikaciju nama (Hrvatskoj udruzi klapa) i svakoj klapi pojedinačno s institucijama, suradnicima i lokalnim upravama, te na taj način olakšalo realizaciju brojnih vrijednih projekata kroz koji se njeguje naša kulturna baština. Posebno bismo otvorili vrata klapskom pjevanju ka kvalitetnijoj promociji i prezentaciji izvan granica naše države u kojoj već uživa sve počasti.

Stoga smatramo uvrštavanje klapskog pjevanja na Reprezentativnu listu nematerijalne baštine UNESCO-a iznimno važnim i logičnim korakom. Nadamo se da će do toga i doći, te da će uspjesi klapa i klapskog pjevanja biti najbolji primjer koliko su vrijedna UNESCO-va nastojanja oko promoviranja svjetske nematerijalne baštine.

S poštovanjem,
za Hrvatsku udruhu klapa,
predsjednik: Jurica Bošković

Croatian Klapa Association

Address: Kralja Zvonimira 50, 21210 Solin

TEL: 021/245 019

FAX: 021/ 245 009

MB: 17003014

Account number: 23300003-1100386351

E-mail: huklapa@gmail.com

Re.: Support for the nomination of klapa singing for inscription on UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage

Date: 7th March 2011

Dear Sir or Madam,

I am writing to you on behalf of the Croatian Klapa Association that was founded to voice and resolve problems encountered by active klapas in the implementation of projects, their daily activities and the presentation of klapa singing.

There are around 500 active klapas in Croatia that rehearse and perform publicly. They include almost 5,000 people regularly involved in cherishing this tradition and performing it in public, thus helping to keep it alive. Besides these klapas, there are many informal groups in towns and settlements along the coast that meet occasionally after a hard day's work and spontaneously, without any knowledge of music and harmony, engage in four-part singing.

Klapa singing is one of the most pertinent symbols of the region where it originates. It is the symbol that the inhabitants are proudest of, and one with which they readily identify. Klapa singers are considered as prominent and respected members of the community, and the best singers are believed to have charisma due to the quality of their voice and way of singing.

The inscription of klapa singing on UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage would confirm what has already been established in practice. An element of cultural heritage of high artistic value, so vivid, widespread and recognized in society, would thus gain international recognition for what it really is: a representative example of the world's intangible heritage. A region would receive confirmation that the value with which it identifies itself has been acknowledged and recognized at the highest international level by the world umbrella institution, UNESCO. A new impetus would be given to klapa singers to continue cherishing the traditional legacy of their ancestors through the noble art of music.

In addition, such recognition would facilitate communication between us (i.e. the Croatian Klapa Association) and each individual klapa on the one hand, and the institutions, associates and units of local government on the other, which would surely lead to the implementation of many valuable cultural heritage protection projects. This would be particularly beneficial for

the promotion and the presentation of klapa singing outside our country where it is already revered.

We therefore believe that the inscription of klapa singing on UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage is a logical and important step. We hope that this will indeed happen, and that the success of klapas and klapa singing will be the best proof of the value of the efforts invested by UNESCO in the promotion of the world cultural heritage.

Sincerely,

On behalf of the Croatian Klapa Association

Jurica Bošković

President

HUK – Croatian Klapa Association

Klapa Užonca

Klapa Braciera

21420 Bol, Brač

KLAPSKO PISMO POTPORE S OTOKA BRAČA

U danas sve većim pjevačkim, kulturnim pa i zabavnim krugovima cijele Dalmacije i šire, klapska se pjesma izborila za svoj status i izaziva divljenje, poštovanje i ljubav koju oduvijek zaslužuje. Ona na poseban način živi u malim otočkim sredinama, neraskidivo vezana za svoje pjevače, ljude, život svoje sredine. Najbolje nam to primjerom pokazuje bolska klapa Braciera. Ime koje izaziva poštovanje u klapskom svijetu nose bolski momci ponosito već desetak godina pjevajući srčano, otočki, tradicionalno. Kada su se davno okupili u želji da hladne zimske dane zagriju pjesmom, vinom, druženjem i pokušajem stvaranja zajedničke terce nisu ni slutili da će postati poznati klapski pjevači i uistinu klapa, te svjesni snage te riječi i važnosti svoje pjesme postati ponosniji na sebe i veća radost cijelom svom okruženju. Od početne urođene ljubavi prema pjevanju, obožavanju klape kao vrhovnog pojma druženja i pjevanja, stasala je kroz godine bolska muška klapa Braciera u pravi bolski i brački kulturni doživljaj. Pridružili su se klapi i neki pjevači iz drugih bračkih mjesta, nanizale su se brojne nagrade i priznanja, snimljeni su nosači zvuka, održavani su brojni koncerti. Jednostavno, Braciera živi, raste, daje, a Bol i Brač žive i uživaju s njom. Na Braču danas postoji desetak klapa. Neke su nastale i prije Braciere, a neke baš na njenim utabanim koracima. One uveseljavaju svoja mjesta s većim ili manjim ambicijama i mogućnostima. Neće svi biti Braciera, snimiti cd ili osvajati nagrade, predstavljati otok u Zagrebu, izvan Hrvatske, ali svi će redom pjevati, truditi se doseći onaj lijepi, ugodni klapski zvuk, zabaviti ili uveličati događanja u mjestu, na otoku. Oni su veselje i ponos svojih sredina. Sve su ove klape važne za svoje sredine, za svoj otok. One su bogatstvo za nas i za sve koji nas posjećuju, slušaju i vide kroz našu pjesmu. Klapa i pripadnost klapi naposljetku je najvažnija i za samog pojedinca -pjevača. U klapi svoje ispunjenje doživljavaju sve stručne spreme, od građevinalca do profesora, od onih s glazbenim školama do onih bez ikakog glazbenog predznanja. I svi pjevaju i uživaju, svih njih vole i poštuju.

U Bolu postoji i ženska klapa Užonca. Sam naziv upućuje na običaj, naviku, tradiciju. Desetak je žena u svojim četrdesetim godinama, s odraslom djecom i uglavnom bez ikakvih fakulteta i bez ikakvog glazbenog obrazovanja pa i prethodnog pjevačkog iskustva, hrabro odlučilo stvoriti klapu. Brzo je došla i terca i višeglasje, užitak i pjesma i zabava. Užonca ne ide na natjecanje, ne znam hoćemo li ikad snimiti cd ili osvojiti nagrade, al' žene su u klapi sretne i zadovoljne, poštuju više sebe i jedna drugu, trude se stvoriti nešto, pružiti nešto i tako dobijaju puno više. Zaboravljam da pišem i o sebi pa zapravo trebam reći - klapom svi imamo i dobijamo više. Klapu Bracieru je osnovao moj brat, u njoj je prvi tenor moj suprug, inače Slavonac, dokaz da se ono što je tradicionalno i u krvi, može ljubavlju i prenijeti, naučiti, može se nekoga klapom i zaraziti. U toj su Bracieri i dvojica kumova mojih djevojčica. Njihov je voditelj istovremeno voditelj i moje ženske klape. Moje djevojčice pjevaju u zboru i već znaju da će jednom pjevati u klapi. Poveznica je stotinu i mogla bih nabrajati u nedogled tko je kome što i što je nama klapa.

Naše su veze neraskidive, naša je ljubav prema klapi tako obična i prirodna da o njoj i ne razmišljamo; ona je sastavni dio našeg života.

Nama, sudionicima i uživateljima klapskog bogatstva teško je i pisati o tome što nama klapsko pjevanje znači i daje, kako ga najbolje sačuvati. Iz ovog malog hrvatskog klapskog kutka upućujemo svu podršku zaštiti klapskog pjevanja, njegovoj ozbiljnoj kategorizaciji, priznavanju i očuvanju. Svojim pjevanjem, daljnjim radom, usrećivanjem i obogaćivanjem svoje sredine i pružanjem barem djelića tog lijepog osjećaja i tradicije domaćima, turistima i svijetu, mi ćemo nastojati odrađivati i svoj dio odgovornosti prema tom hrvatskom blagu.

Neizmjerne je stoga naše zadovoljstvo zbog upisa na UNESCO-ovu Listu nematerijalne baštine svijeta. U danima kada svijet postaje sve manji i mi sve sličniji i sve nam sve više zajedničko, moramo se ipak potruditi sačuvati ono što je samo naše i još tako posebno. U ovom će kutku svijeta to do kraja života od srca raditi i klapa Užonca i klapa Braciera.

Pisala sam ovo kao klapska pjevačica, kao obožavateljica klapskog pjevanja od kada sam prvi put čula klapske zvuke, potpisujem ga i kao aktivna članica klape Užonca iz Bola i nekadašnja članica poznate zagrebačke klape Dišpet, potpisujem ga kao obožavatelj i stalni suradnik muške klape Braciera, zato ovdje sad moje ime predstavlja nužni potpis, a s ponosom na ove naše zajedničke misli iza pisma stoje Užonca i Braciera.

Potpisnik klape:

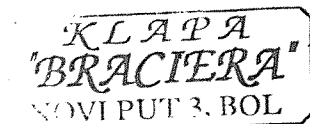
Ivana Bošković Ivičić

Ženska klapa Užonca, Bol

Muška klapa Braciera, Bol

Klapa Užonca

Klapa Braciera

21420 Bol, Brač

LETTER OF SUPPORT FOR KLAPA SINGING FROM THE ISLAND OF BRAČ

Nowadays, in the ever expanding choral, cultural and entertainment scene of Dalmatia and beyond, klapa singing has managed to secure a high status as an admired, respected and loved musical form, which it richly deserves. It lives on in a very special manner in small island communities, and cannot be separated from its singers, its people and the life of the community. The Braciera klapa testifies to this in the best possible manner. The name that commands respect in the world of klapa singing has been borne proudly by young men from Bol for over ten years. They sing traditionally and with daring, as the true islanders they are. A long time ago, when they first gathered to warm themselves on a winter day with a song, wine, companionship and the effort to create a terza together, little did they know that they were to become renowned klapa singers and, indeed, friends, and that the power of this word and the strength of their song would make them feel proud of themselves and would bring joy to the entire community.

What started as an innate love of singing and admiration of the klapa as the ultimate form of singing and companionship, over the years turned into a male klapa from Bol and a real cultural event, typical of Bol and the island of Brač. Singers from other towns joined the klapa and a long line of awards, records and concerts ensued. Braciera lives on, grows and gives back, and both Bol and Brač grow and take pleasure in this group – it is as simple as that. There are some ten klapas on the island of Brač. Some of them were formed before Braciera, and some followed in its footsteps. They entertain the local inhabitants with the best they have to offer, and their ambitions and the opportunities they face vary. Not all of them will be like Braciera and will record a CD, win a prize or represent the country in Zagreb or abroad.

However, all of them will sing and try hard to achieve this beautiful and pleasing klapa sound and give solemnity to the social events of their town or island. They are the pride and joy of the communities they live in and are consequently highly important for their towns and island. They enrich us, and not only us but all who come to visit and to see and hear us through our song. The klapa, and being a part of it, are much more important than the individual – the singer. People of different professional backgrounds and profiles, ranging from builders to professors, from those with a degree in music to those with no prior musical knowledge, can find fulfilment in klapa singing. They all sing and enjoy it; and they are all loved and respected.

There is a female klapa in Bol, called Užonca. The name of the klapa evokes a custom, a habit, a tradition. It is composed of a dozen women in their forties with grown children, with mostly no university degrees and no musical training or prior musical knowledge of any kind, who boldly decided to set up a klapa. No sooner had it been established than the terza, the song, joy and fun followed.

Užonca does not take part in competitions. I do not know whether we shall ever record a CD or win any prizes, but the women are happy and satisfied to be in the klapa. They have greater respect for themselves and others; they are trying to create something and to give this to others and thus receive even more in return. I keep forgetting that I am also writing about myself, so I should say – we all receive more in return.

The Braciera klapa was founded by my brother; my husband, who is in fact from Slavonia, is a first tenor. He is proof indeed that tradition can be transferred to others through love, that it can be learned and can be contagious. The godfathers of my two daughters also sing in Braciera.

Their leader is also the leader of my female klapa. My little girls already sing in a school choir and already know that they will be singing in a klapa one day. There are hundreds of links I could list and I could spend hours explaining who is what to whom and what the klapa represents for us. Our ties cannot be broken and our love for the klapa is so simple and natural that we do not even think about it; it is an integral part of our lives.

For us, the participants and beneficiaries of the klapa's wealth, it is very difficult to write about the meaning of klapa and the best ways to safeguard it. From this small corner of the world of klapa, we are giving our full support to safeguarding klapa singing, its formal categorization, recognition and preservation. By singing, working, enriching and making our community happy and sharing at least a small part of this feeling and tradition with local people, tourists and the world, we will try to take on part of the responsibility for this Croatian treasure.

We are therefore extremely satisfied with the inscription of klapa singing on UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage. At a time when the world is becoming ever so small and we are becoming alike and with more in common, we should try and preserve what is ours and, moreover, so special. In our little corner of the world, the Užonca and Braciera klapas will be doing that as long as they live.

I have written this letter as a klapa singer, as an admirer of klapa singing since the very first moment I heard it and I am signing it as an active member of the female klapa Užonca from Bol and as a former member of the renowned Zagreb klapa Dišpet. I am signing it also as an admirer and associate of the male klapa Braciera. But I am only a necessary official signatory of the letter - all the ideas expressed herein are shared by all members of the Užonca and Braciera klapas.

For the klapa:

Ivana Bošković Ivičić

Female klapa Užonca, Bol

Male klapa Braciera, Bol

PRILOG UVRŠTENJU DALMATINSKE KLAPSKJE PJESME U UNESCO-V POPIS NEMATERIJALNE SVJETSKE BAŠTINE

Dalmatinska klapska pjesma je temeljni i najvažniji folklorni glazbeni oblik priobalja i otoka naše regije. To je, u izvornom(tradicijski napjevi, crkveni napjevi, spontano pjevanje bez pratnje instrumenata) i transformiranom obliku(suvremene obrade estradnih napjeva i pjesme uz instrumente) vrsta glazbe koja emotivno najiskrenije i brojčano najzapaženije uključuje u svoju oblast pjevače-amatere svih generacija, podjednako žene i muškarce, a u stručno vodstvo je uključen i velik broj profesionalnih glazbenika.

Radi se o glazbenoj pojavi izuzetno jakog povijesnog refleksa sposobnoj da se prilagodi i ugodu uhu i ukusu izvođača i slušatelja vremena u kojem živimo. Za nas u Dalmaciji često nema drugačijeg načina glazbenog izraza osim klapskog četveroglasa. To je, usprkos posve različitim afinitetima i profilima njenih izvođača, najčvršća glazbena i socijalna uporišna točka, izvorište i utočište za sve one sa sluhom željne pjesme da se pribroje i uđu u začarani klapski krug. Ta je pjesma zasigurno najiskrenije zrcalo našeg emotivnog svemira, oživljavanje nekih vječnih istina, odmor i konačište nakon turbulentne svakodnevnice, simbol pripadanja nečemu iskonskom, nekom počelu. S druge strane, uglađenost i vokalna usuglašenost te brušenje akorda do vrhunske čistoće daje sudionicima tog pjeva osjećaj posebnosti, zapaženosti, ne samo folklornu već i istinsku umjetničku vrijednost. Vrijedna grla generacija pjevača nama sljedbenicima namrli su čitavo more napjeva, skladbi, visoke domete izvođenja koji predstavljaju izvrsnu platformu za dalje; zauvijek novi život te pjesme koja je očito vrlo primamljiva i istovremeno tako „zarazna“.

Ovom prigodom ne ulazim u stručni okvir klapske pjesme koji je vrlo ozbiljan. Onakod etnologa i kulturnih antropologa iziskuje sistematičnost, znanstvenu trezvenost, interdisciplinarni pristup da bi se iz svih kuteva rasvijetlile glazbene i socijalne dimenzije te pojave koju tisuće pjevača doživljava puno više kožom nego razumom. O klapskoj pjesmi napisani su i već objavljeni brojni znanstveni prilozi i članci, ali ona jezgra i osovina njene vitalnosti leži u beskrajnoj ljubavi suvremenika da kontinuirano oživljavaju baštinske glasove i kroz njih pjevaju sebe, svoje žive i mrtve, svoje herojsko i patničko. Mali hrvatski narod nema tako moćnu i izvođačima brojnu autohtonu glazbenu vrstu koja ga može ravnopravno i dostojanstveno predstavljati u niski svjetske glazbene obitelji osim klapske pjesme. To je naša povijest, naše trajanje, naš talent.

Upis klapske pjesme na listu UNESCO-ve svjetske nematerijalne kulturne baštine meni Omišaninu daje posebno i uzvišeno pravo osjećati se dijelom najvrjednijeg kulturnog mozaika i budi veliku radost zbog činjenice i saznanja da svekolika kulturna javnost sada štuje i uvažava jednu regionalnu glazbenu pojavu male zemlje kao opće

SUPPORT FOR THE INSCRIPTION OF KLAPA SINGING ON UNESCO'S REPRESENTATIVE LIST OF INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE

Dalmatian klapa singing is the basic and most important folklore musical form on the coast and islands of our region. This phenomenon, in its original form (traditional chants, church songs and spontaneous singing without musical accompaniment), and in its transformed form (contemporary remakes and singing with musical accompaniment), is a type of music that draws together vast numbers of amateur singers of all ages. It expresses high emotional sincerity and is sung equally by women and men. A large number of professional musicians also make their contribution.

It is a historical musical phenomenon, yet easily adaptable to the musical taste of performers and is embraced by contemporary audiences. In Dalmatia, four-part singing is usually the only kind we know. Despite the great diversity of performers and their different musical tastes, the enchanted klapa circle is often the strongest musical and social foundation on which they build, and it is the source of inspiration and the safe haven for all those who wish to express themselves by singing. Klapa singing undoubtedly mirrors our emotional universe in the most sincere manner possible. It brings to life some of the eternal truths of the world; it provides rest and shelter in the turbulence of our daily lives; it is a symbol of belonging to something original, to primordial principles. At the same time, sophistication and vocal harmony coupled with the purest of chords give the performers a sense of being special, noticed and possessing not only a folklore, but real artistic value, too. Generations of renowned singers have left a legacy of countless chants, melodies and high-quality performances that provide an excellent platform for us to follow in their footsteps. They are the guarantee of new life for these songs that are indeed attractive and almost contagious.

I shall refrain from going into the technical details of klapa singing which are very intricate. The musical and social dimensions of this phenomenon that thousands of singers understand instinctively, if not rationally, can only be penetrated by ethnologists and anthropologists dealing with them in a multidisciplinary and systematic manner, characterized by a sober scientific approach. Many papers and specialist articles have been published on klapa singing, but the very core of its vitality is the love testified by contemporaries ready to sing to their loved ones and to those who have departed, about their heroism and their pathos. For a small nation that the Croats are, there is no other autochthonous musical expression performed by so many that could represent it so powerfully and with so much dignity in the world's musical family. Klapa singing is our history, our survival, our talent.

The inscription of klapa singing on UNESCO's Representative List of Intangible Cultural Heritage gives me, as a citizen of Omiš, a special and noble right to feel part of the world's most precious mosaic. I am extremely happy because I know that a diverse cultural scene and the general public respect this regional musical phenomenon of a small country and recognize it as one of the world's cultural goods. This means that my little piece in the puzzle

of klapa singing now counts more than before, says more than before, and goes farther than before. The personal belief that my colleagues and I have cherished, that klapa singing is worth more than meets the eye and goes beyond national borders, stands ready to be confirmed.

The sea that brings all of us coastal people together on all the continents of the world has become the sea of klapa singing and is about to enter all open hearts in its very purest form.

On behalf of Klapa Putalj,

JURE ŠABAN-STANIĆ

svjetsko kulturno dobro. Dakle, moja kockica u mozaiku klapske pjesme od danas više znači, više poručuje, dalje dopire. Uvjerenje moje i mojih prijatelja zaljubljenika u klapsku pjesmu da ona ipak vrijedi više, da odjekuje daleko van granica domovine dočekao je svoju potvrdu.

More koje nas primorce spaja sa svim kontinentima odnedavno je i more klapske pjesme a ono najtoplije i najčišće dopire u sva otvorena srca.

Za klapu Putalj,

JURE ŠABAN-STANIĆ

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE
UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

Primljeno: 27-03-2019		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
9/10-04/11-01/0028	04	
Uredžbeni broj:	Prim.	Vrij.
15-11-3		

PRILOG UVRŠTENJU DALMATINSKE KLAPSKE PJESME U UNESCO-V POPIS NEMATERIJALNE SVJETSKE BAŠTINE

Dalmatinska klapska pjesma je temeljni i najvažniji folklorni glazbeni oblik priobalja i otoka naše regije. To je, u izvornom (tradicijski napjevi, crkveni napjevi, spontano pjevanje bez pratnje instrumenata) i transformiranom obliku (suvremene obrade estradnih napjeva i pjesme uz instrumente) vrsta glazbe koja emotivno najiskrenije i brojčano najzapaženije uključuje u svoju oblast pjevače-amatere svih generacija, podjednako žene i muškarce, a u stručno vodstvo je uključen i velik broj profesionalnih glazbenika.

Radi se o glazbenoj pojavi izuzetno jakog povijesnog refleksa sposobnoj da se prilagodi i ugodi uhu i ukusu izvođača i slušatelja vremena u kojem živimo. Za nas u Dalmaciji često nema drugačijeg načina glazbenog izraza osim klapskog četveroglasa. To je, usprkos posve različitim afinitetima i profilima njenih izvođača, najčvršća glazbena i socijalna uporišna točka, izvorište i utočište za sve one sa sluhom željne pjesme da se pribroje i uđu u začarani klapski krug. Ta je pjesma zasigurno najiskrenije zrcalo našeg emotivnog svemira, oživljavanje nekih vječnih istina, odmor i konačište nakon turbulentne svakodnevnice, simbol pripadanja nečem iskonskom, nekom počelu. S druge strane, uglađenost i vokalna usuglašenost te brušenje akorda do vrhunske čistoće daje sudionicima tog pjeva osjećaj posebnosti, zapaženosti, ne samo folklornu već i istinsku umjetničku vrijednost. Vrijedna grla generacija pjevača nama sljedbenicima namrli su čitavo more napjeva, skladbi, visoke domete izvođenja koji predstavljaju izvrsnu platformu za dalje; zauvijek novi život te pjesme koja je očito vrlo primamljiva i istovremeno tako „zarazna“.

Ovom prigodom ne ulazim u stručni okvir klapske pjesme koji je vrlo ozbiljan. Onakod etnologa i kulturnih antropologa iziskuje sistematičnost, znanstvenu trezvenost, interdisciplinarni pristup da bi se iz svih kuteva rasvjetlile glazbene i socijalne dimenzije te pojave koju tisuće pjevača doživljava puno više kožom nego razumom. O klapskoj pjesmi napisani su i već objavljeni brojni znanstveni priloz i članci, ali ona jezgra i osovina njene vitalnosti leži u beskrajnoj ljubavi suvremenika da kontinuirano oživljavaju baštinske glasove i kroz njih pjevaju sebe, svoje žive i mrtve, svoje herojsko i patničko. Mali hrvatski narod nema tako moćnu i izvođačima brojnu autohtonu glazbenu vrstu koja ga može ravnopravno i dostojanstveno predstavljati u niski svjetske glazbene obitelji osim klapske pjesme. To je naša povijest, naše trajanje, naš talent.

Upis klapske pjesme na listu UNESCO-ve svjetske nematerijalne kulturne baštine meni Omišaninu daje posebno i uzvišeno pravo osjećati se dijelom najvrjednijeg kulturnog mozaika i budi veliku radost zbog činjenice i saznanja da svekolika kulturna javnost sada štuje i uvažava jednu regionalnu glazbenu pojavu male zemlje kao opće

svjetsko kulturno dobro. Dakle, moja kockica u mozaiku klapske pjesme od danas više znači, više poručuje, dalje dopire. Uvjerenje moje i mojih prijatelja zaljubljenika u klapsku pjesmu da ona ipak vrijedi više, da odjekuje daleko van granica domovine dočekao je svoju potvrdu.

More koje nas primorce spaja sa svim kontinentima odnedavno je i more klapske pjesme a ono najtoplije i najčišće dopire u sva otvorena srca.

Za klapu *Basca -*
Baška Voda

**KLAPA
"BASCA"
BAŠKA VODA**

JURE ŠABAN-STANIĆ

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE
UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

Primijeno:	21-03-2011		
Klasifikacijska oznaka:	9/10-04/11-01/0028		04
Uredžbeni broj:	75-11-4	Prim.	Vrij.